

Σεπτωρίωση σε Χειμερινό Σιτάρι

Автор(и): доц. д-р Евгений Димитров, ИРГР, Садово

Дата: 10.10.2024 Број: 10/2024

Περίληψη

Οι ασθένειες της Σεπτωρίας είναι από τις κύριες μυκητιακές ασθένειες που συναντώνται συνήθως σε καλλιέργειες σιταριού. Περιλαμβάνουν την κηλίδα του φύλλου και την άνοιξη της φυλλόκαψης. Ο κύριος αντίκτυπός τους στα φυτά είναι η μείωση της απόδοσης και η επιδείνωση της ποιότητας του σιτηρού. Ο έλεγχος πραγματοποιείται μέσω διαφόρων αγροτεχνικών μέτρων και της χρήσης μυκητοκτόνων.

Οι ασθένειες της Σεπτωρίας στο σιτάρι αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για την εγχώρια παραγωγή σιταριού, μαζί με τις σκωριές και την αλευρώδη ερυσίβη. Οι λόγοι για αυτό είναι οι ευνοϊκές κλιματικές συνθήκες για την ανάπτυξη του παθογόνου, η καλλιέργεια ευαίσθητων ποικιλιών και οι ακατάλληλες αγροτεχνικές

πρακτικές. Οι ασθένειες της Σεπτωρίας περιλαμβάνουν την κηλίδα του φύλλου και την άνοιξη της φυλλόκαψης. Εμφανίζονται κάθε χρόνο στις καλλιέργειες σιταριού στη χώρα μας και, αν και η μείωση της απόδοσης είναι μικρότερη σε σύγκριση με τις σκωριές, δεν πρέπει να υποτιμώνται.

Η κηλίδα του φύλλου, που ονομάζεται επίσης πρώιμη φυλλόκαψη, είναι μια μυκητιακή ασθένεια που προκαλείται από το *Septoria tritici*. Τα συμπτώματα της ασθένειας μπορούν να παρατηρηθούν ήδη από το φθινόπωρο με τη μορφή μικρών γκρι-πράσινων κηλίδων με αόριστα περιθώρια, οι οποίες μπορεί να μεγεθυνθούν γρήγορα. Σταδιακά, το κεντρικό μέρος των βλαβών αποκτά ένα ανοιχτό καφέ χρώμα με μικρές μαύρες κουκκίδες (πυκνίδια) που βρίσκονται σε αυτό. Παρόμοια συμπτώματα μπορούν επίσης να παρατηρηθούν στους βλαστούς των φυτών σιταριού. Τα βαριά προσβεβλημένα φυτά φαίνονται αδύναμα, και ο σπόρος που προκύπτει στη συνέχεια είναι μικρός και ζαρωμένος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό μπορεί να οδηγήσει στον θάνατο ολόκληρων φυτών. Η φυλλόκαψη αναπτύσσεται στο σιτάρι ταυτόχρονα με ασθένειες όπως η αλευρώδης ερυσίβη και η καφετιά σκωριά.

Το αιτιολογικό παράγοντα της ασθένειας διαχειμάζει σε μολυσμένα τμήματα φυτών με τη μορφή μυκηλίου και κονιδίων και, σε ήπιους χειμώνες, είναι ικανό για συνεχή ανάπτυξη. Ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη της ασθένειας εμφανίζονται σε υψηλή υγρασία αέρα (80–90%), παρατεταμένη βροχερή καιρό σε συνδυασμό με θερμοκρασίες αέρα περίπου 20–22°C.

Η άνοιξη της φυλλόκαψης προκαλείται από το μυκητιακό παθογόνο *Septoria graminum*, με συμπτώματα που παρατηρούνται την άνοιξη με τη μορφή ελλειπτικών ανοιχτό καφέ κηλίδων, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις οριοθετούνται από ένα στενό καφέ περίγραμμα. Στη συνέχεια, εμφανίζονται πολυάριθμα σκουρόκαφενα πυκνίδια στις βλάβες. Σε σοβαρή μόλυνση τα φύλλα καίγονται και ξεραίνονται.

Το παθογόνο διαχειμάζει ως πυκνίδια σε μολυσμένα υπολείμματα φυτών, και τα σπόρια που σχηματίζονται σε αυτά προκαλούν νέες μολύνσεις την άνοιξη. Παρατεταμένη βροχερή καιρός και υψηλή υγρασία αέρα ευνοούν την ανάπτυξη της ασθένειας.

Ο έλεγχος των προαναφερθέντων φυτοπαθογόνων πραγματοποιείται μέσω διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης μιας διετούς έως τριετούς καλλιέργειας σε αμειψισπορά με χωρική απομόνωση από τα πεδία σιταριού του προηγούμενου έτους, την αποφυγή της πρόωρης σποράς και την καταστροφή των υπολειμμάτων φυτών και των εθελοντικών φυτών μετά τη συγκομιδή μέσω της καλλιεργητικής επεξεργασίας του εδάφους. Θα πρέπει να εφαρμόζεται εξισορροπημένη λίπανση και να μην χρησιμοποιούνται υψηλές δόσεις αζώτου, καθώς καθιστούν τα φυτά πιο ευαίσθητα στη μόλυνση. Ο χημικός έλεγχος περιλαμβάνει τη χρήση μυκητοκτόνων προληπτικά ή όταν επιτευχθεί το οικονομικό όριο βλαπτικότητας.

Βιβλιογραφία:

1. Ponomarenko, A., Goodwin, S., Kema, G. (2011), *Septoria tritici blotch (STB)*. *Plant Health Instr*, 10.
2. Fones, H., Gurr, S. (2015), *The impact of Septoria tritici Blotch disease on wheat: An EU perspective*, *Fungal genetics and biology*, 79, 3-7.
3. Gilchrist, L., Dubin, H. (2002), *Septoria diseases of wheat*, *Bread Wheat Improvement and Production*, *FAO Plant Production and Protection Series (30)*.
4. Stavcheva, J. (2003), *Atlas of diseases of agricultural crops, Volume 3 Diseases of field crops*.
5. <https://ahdb.org.uk/knowledge-library/septoria-nodorum-disease-symptoms-in-cereals>
6. Prescott, J., Burnett, P., Saari, E., Ransom, J., Bowman, J., De Milliano, W., Geleta, A. (1986), *Wheat diseases and pests: a guide for field identification*.
7. Wolf, E. (2008), *Septoria Tritici Blotch*, *Plant Pathology*, EP133.
8. Loughman, R., Thomas, G. (1992), *Fungicide and cultivar control of Septoria diseases of wheat*, *Crop Protection*, 11(4), 349-354.